

ฉบับพิเศษ พระกฐินพระราชทาน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

— ❁ —
วัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหาร

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๓๕๑ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

กำหนดการ

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประจำปี ๒๕๖๑

ณ วัชรสภาวิชฐานราชวรวิหาร แขวงทศกองักพระ เขตยี่งชัน กรุงเทพมหานคร

วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ผู้ร่วมพิธีพร้อมกัน ณ พระอุโบสถ

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา ประธานพิธีเดินทางถึงบริเวณพระอุโบสถ

- ❖ เดินไปทำความเคารพพระฉายาลักษณ์ที่โต๊ะหมู่ เปิดกรวยดอกไม้
- ❖ รับผ้าพระกฐิน อุ่มประคอง ยืนตรง
(ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี) จบแล้ว
- ❖ ประธานเดินเข้าสู่พระอุโบสถ วางผ้าพระกฐินที่พานแว่นฟ้าหน้าพระสงฆ์รูปที่ ๒
- ❖ จุดธูปเทียนบูชาพระประธานพระอุโบสถ กราบ
- ❖ ลูกขึ้นหันไปอุ่มประคองผ้าพระกฐิน ประนมมือผินหน้าไปทางพระประธานพระอุโบสถ กล่าว นะโม (๓ จบ) แล้วผินหน้ามาทางพระสงฆ์ กล่าวคำถวายผ้าพระกฐิน จบแล้ว
- ❖ วางผ้าพระกฐินบนพานแว่นฟ้าหน้าพระสงฆ์รูปที่ ๒ ยกทั้งพานประเคนพระสงฆ์รูปที่ ๒
- ❖ ประเคนเทียนพระปาฏิโมกข์ กลับไปนั่ง ณ เก้าอี้ที่จัดไว้
- ❖ พระสงฆ์กระทำพิธีอภิเษกกรรม และลงไปครองผ้า เสร็จแล้วขึ้นมานั่ง ณ อาสนะสงฆ์
- ❖ ประธานพิธีเข้าไปถวายบริวารกฐินแด่พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาส เสร็จแล้ว
- ❖ ผู้ร่วมพิธีถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์
- ❖ ศาสนพิธีกรประกาศยอดเงินถวายพระสงฆ์และปัจจัยบำรุงพระอาราม
- ❖ ประธานถวายใบปวารณาแด่เจ้าอาวาส
- ❖ พระสงฆ์อนุโมทนา
- ❖ ประธานพิธีกรรดน้ำ
- ❖ รับพร
- ❖ ประธานมอบเงินบำรุงการศึกษาแก่โรงเรียนวัชรสภาวิชฐาน
- ❖ ประธานพิธีกรลาพระรัตนตรัย กราบลาพระสงฆ์

การแต่งกาย

ข้าราชการ : แต่งเครื่องแบบชุดปกติขาว

ประชาชนทั่วไป : แต่งกายชุดสุภาพ

เนื่องจากปก

กฤษฎา บุญยสมิต*
วาสนา เกตุแห่ง**

วัดราชฎาธิษฐานราชวรวิหาร

ด้วยพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เวียนมาบรรจบอีกวาระหนึ่ง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินให้เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ตามที่ขอพระราชทานเพื่อนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ วัดราชฎาธิษฐานราชวรวิหาร แขวงคลองซีกพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

อนึ่ง เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เคยขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินเพื่อนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดราชฎาธิษฐานราชวรวิหารแห่งนี้แล้ว และนับเป็นกฐินพระราชทานครั้งแรกของเนติบัณฑิตยสภาอีกด้วย จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ จึงขอนำเสนอประวัติและความเป็นมาของวัดราชฎาธิษฐานราชวรวิหารให้ทราบอีกครั้ง

* อธิบดีอัยการ สำนักงานวิชาการ รักษาการในตำแหน่ง ผู้ตรวจการอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด, ภาควิชานิติศาสตร์และกฎหมาย, ธรรมศาสตร์และการเมือง, ประธานกรรมการชำระและศึกษากฎหมายไทยโบราณ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา
** นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ เนติบัณฑิตยสภา

อ่านต่อหน้า ๕

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา เดือน ตุลาคม ๒๕๖๑ ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๓๕๑

สารบัญ

- ๒ กำหนดการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ เนื่องจากปก
- ๑๐ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๑๔ คำพิพากษากฎีกาที่น่าสนใจ
- ๑๖ เจาะฎีกาเด่น
- ๑๘ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๒๐ ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๙ (สนามใหญ่) วิชาฎาหมายพยานหลักฐาน กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค กฎหมายล้มละลาย หรือกฎหมายภาษีอากร หรือกฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ วันอาทิตย์ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ ข้อ ๑ - ๒
- ๒๒ มุมข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ที่ปรึกษา นายชัยวัฒน์ เกตุปรัชชาสวัสดิ์ ประธานฝ่ายอำนวยการ นายสัตยา อรุณธารี รองประธานฝ่ายอำนวยการ ● นายกฤษฎา บุญยสมิต ฝ่ายอำนวยการ นายสุรพันธ์ ทิมกระจำง ● นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม ● นายมันเกียรติ ธนวิจิตรพันธ์ ● นางศิริอร เทศะบำรุง มณีสินธุ์ ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทพรกิจ ● นายโกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ นางศิริอร เทศะบำรุง มณีสินธุ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง ● นายนิรันดร์ วุฒิววัฒน์ ● นายรังสิขัย บรรณกัจฉาจารย์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● นายอำนาจ เนตยสุภา ● นางสาวมาติกา ธนเดชากุล ● นายทีปกร โกมลพันธ์พร ● นางปัฐมณ เดชเดโช ● นายไตรวิมล ตูจันดา ฝ่ายดำเนินการ นางพรพรรณ แต่งอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ ไสวณณะ ● นางวาสนา เกตุแห่ง การเงิน นางกฤติญา โพธิ์งาม
กะเบียน จัดส่ง นางสาววิศรา สุขโสภี

บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

ความเป็นมา

วัดรัชฎาธิฐาน หรือ วัดรัชฎาธิฐาน^๑ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดราชวรวิหาร ริมคลองบางพรหมฝั่งใต้ ตรงข้ามฝั่งคลองกับวัดกาญจนสิงหาสน์วรวิหารที่ตั้งอยู่ทางฝั่งเหนือ ตั้งอยู่เลขที่ ๖๙๒ แขวงคลองจั่นพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ มีเนื้อที่ ๑๔ ไร่ และมีที่ธรณีสงฆ์ ๑๑ ไร่ ๓ งาน ๔ ตารางวา รวมเนื้อที่ ๒๕ ไร่ ๓ งาน ๔ ตารางวา

เดิมเป็นวัดราชวรชื่อ “วัดเงิน” สร้างสมัยอยุธยา โดยเจ้าขรรค์เงิน พระภักดาในสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระศรีสตุธารักษ์ พระเจ้าพี่นางเธอในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ เจ้าขรรค์เงินเป็นคนจีน แซ่ตัน มีน้องชายชื่อเจ้าขรรค์ทองอพยพมาอยู่ที่คลองบางพรหมแล้วสร้างวัดขึ้นคนละฝั่งคลองบางพรหม คือวัดเงินและวัดทอง ตามนามของบุคคลทั้งสอง

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ กรมสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีนาถในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนาวัดเงินขึ้นใหม่ทั้งพระอาราม

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ กรมสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีนาถ โปรดให้สร้างพระอุโบสถขึ้น และมีพระราชพิธีผูกพัทธสีมาวัดเงิน เมื่อปีมะแม เบญจศก จ.ศ. ๑๑๘๕ (พ.ศ. ๒๓๖๖)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ โปรดบูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุในวัดเงิน เช่น หอสวดมนต์ หอไตร และได้ทรงสร้างหอรฆังใหม่ด้วยปรากฏหลักฐานว่าในรัชกาลนี้ กรมสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีนาถได้พระราชทานตำหนักยาว ๑๒ วากว้าง ๖ วา ซี่ยาว ๓ วา ให้สร้างเป็นศาลาการเปรียญและได้พระราชทานบุษบกให้เป็นธรรมาสน์ไว้ที่วัดเงินด้วย

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ โปรดให้บูรณปฏิสังขรณ์วัดเงินขึ้นอีก และโปรดให้พระเจ้าน้องยาเธอกรมขุนสรพรพศิลป์ปรีชา ทรงดำเนินการให้ลงรักปิดทองพระประธานวัดเงิน โดยทรงกำกับให้ช่างลงรักปิดค่าเปลวเงินพระประธาน เมื่อลงรักปิดค่าเปลวเงินพระประธานในพระอุโบสถวัดเงินเรียบร้อยแล้ว ต่อมาเมื่อวันศุกร์ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีชวด ฉ ศก จ.ศ. ๑๒๑๖ (พ.ศ. ๒๓๙๗) จึงทรงพระกรุณา

^๑ ชื่อวัดรัชฎาธิฐานราชวรวิหารนี้ ตามหลักฐานและประกาศของทางราชการเรียกว่า “วัดรัชฎาธิฐานราชวรวิหาร ตามที่ปรากฏในเอกสารเก่า เช่น เอกสารกองจดหมายเหตุแห่งชาติ (กนกวลี ชูชัยยะ), และประวัติวัดรัชฎาธิฐาน .๒๕๓๕ : หน้า ๕ - ๗

โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามวัดเงินเสียใหม่ว่า “วัดรัชฎาธิฐาน”

กรมศิลปากรประกาศขึ้นทะเบียนพระอุโบสถ และวิหารของวัดรัชฎาธิฐานเป็นโบราณสถาน สำคัญของชาติเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕

ถาวรวัตถุ

พระอุโบสถหลังเดิม^๒ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ออกค่อนข้างขนานไปกับคลองบางพรหม หรือหันหน้าออกสู่คลองชักพระ (ซึ่งเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาสายเดิม) ตามประวัติกล่าวว่าสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๒ มีรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบพระราชนิยมในรัชกาลที่ ๓ คือมีฟาโลรอบ หน้าบันก่ออิฐถือปูนประดับลายปูนปั้น เครื่องเคลือบพุดตาน ไม่มีช่อฟ้าใบระกา พระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หล่อด้วยโลหะ ไม่ปรากฏพระนาม นอกจากนี้ ยังมีพระพุทธรูปยืน ซึ่งล้วนพระพุทธรูปเหล่านี้ล้วนแล้วแต่อยู่ในสมัยอยุธยา ไบเสมาเป็นเสมาเดี่ยวขนาดใหญ่หนามาก มีรูปแบบเก่าแก่ถึงสมัยอยุธยาตอนกลาง ราวรัชสมัยสมเด็จพระเอกาทศรถหรือพระเจ้าทรงธรรมลงมา ดังนั้นอาจเป็นเสมาที่มีอยู่ติดตัวมาก่อนหน้าการบูรณะใหญ่สมัยรัชกาลที่ ๓ รอบพระอุโบสถหลังเดิมมีกำแพงแก้วล้อมรอบ แยกออกจากพระวิหารหลังเดิมหรือพระอุโบสถหลังปัจจุบัน

ต่อมา พ.ศ. ๒๕๓๑ ทางวัดได้ก่อสร้างพระอุโบสถขึ้นใหม่ เป็นสถาปัตยกรรมสมัยปัจจุบัน ชุ่มประตุนหน้าต่างเป็นทรงมงกุฎ หน้าบันมีตราสัญลักษณ์งานพระราชพิธีมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ โดยอุโบสถหลังเดิมนั้นทางวัดได้ใช้เป็นพระวิหาร แทนพระวิหารเดิมที่ชำรุดทรุดโทรมลง โดยสร้างแล้วเสร็จเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๘

พระประธานในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยโลหะลงรักปิดทองปางมารวิชัยประดิษฐานบนฐานชุกชีเป็นพระพุทธรูปโบราณ ไม่ปรากฏพระนาม

หน้าตักกว้าง ๒ เมตร สูง ๒.๕๐ เมตร นอกจากนี้ ยังมีพระพุทธรูปปางห้ามสมุทร หล่อด้วยโลหะสูง ๑.๔๕ เมตร ๒ องค์ พระพุทธรูปปางทรงเครื่องนี้เดิมประดิษฐานในพระวิหาร และมีพระอัครสาวก คือ พระโมคคัลลาน์ และพระสารีบุตร ๒ องค์ สูง ๑.๒๐ เมตร ประดิษฐานอยู่ที่ฐานชุกชีเดียวกับพระประธานรวม ๗ องค์

โดยเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงตัดหวายลูกนิมิต และทรงยกฉัตรพระประธานประจำพระอุโบสถนี้

^๒ ทนงศักดิ์ เลิศพิพัฒน์วรกุล ฐานข้อมูลแห่งโบราณคดีที่สำคัญในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) : วัดรัชฎาธิฐาน

พระเจดีย์ ตั้งอยู่รอบพระวิหารเก่า ซึ่งปัจจุบันเป็นพระอุโบสถหลังใหม่ มีจำนวน ๙ องค์ เป็นเจดีย์ทรงสี่เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง แบบรัตนโกสินทร์ตอนต้น ฐานกว้าง ๗.๐๕ เมตร สูง ๕.๔๕ เมตร เป็นเจดีย์รายรอบพระวิหาร

ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารหลังเดียว มีความยาว ๙ ห้อง โดยเป็นเรือนประธาน ๕ ห้อง และมีมุขลดหน้าหลัง มุขละ ๒ ห้อง ลักษณะเป็นอาคารสูง ๒ ชั้น ชั้นล่างเป็นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ซึ่งสร้างใหม่ เมื่อย้ายจากที่ตั้งเดิมชั้นบนยังเป็นโครงสร้างไม้ที่ยังคงสภาพของรายละเอียดทางสถาปัตยกรรมแบบเดิมไว้ ภายในศาลาการเปรียญมีภาพจิตรกรรมที่แผงแรกคอสองเป็นจิตรกรรมแบบไทยประเพณี เช่น ทศชาตินรกภูมิ ศาลาการเปรียญนี้เดิมเป็น “ตำหนักแดง” ที่เป็นตำหนักของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระศรีสudarนต์ เดิมตำหนักนี้อยู่เบื้องหลังพระที่นั่งพิมานรัตยา ในหมู่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น พระราชทานเป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระศรีสudarนต์ เมื่อเสด็จเข้าไปช่วยราชการฝ่ายใน ต่อมาพระตำหนักนี้เป็นที่ประทับของกรมสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี และวัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหารได้รับพระราชทานตำหนักนี้มาในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

ธรรมาสน์บุษบก ประดิษฐานอยู่ในศาลาการเปรียญ มีฐานกว้าง ๖.๗๕ เมตร ฐานกลางกว้าง ๖.๕๐ เมตร สูง ๖.๔๐ เมตร เป็นธรรมาสน์บุษบก ซึ่งได้รับพระราชทานจากกรมสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี ลักษณะเป็นแบบสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีเชิงกลอนซ้อน ๕ ชั้น สวยงามมาก

หอไตร เป็นเรือนทรงไทย ๔ หลัง ปลูกรวมกัน อยู่ในสระกลางวัด หลังที่ ๑ หันหน้าไปทางทิศตะวันตก หลังที่ ๒ หันหน้าไปทางทิศใต้ หลังที่ ๓ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก และหลังที่ ๔ อยู่ตรงกลาง หลังประธานมีลักษณะเป็นอ่างเรือไทยแผด ด้านหน้ามีหลังขวาง ด้านหลังต่อเป็นโป่งโง้ง หลังคามุงกระเบื้องดินเผา หน้าบันติดช่อฟ้าใบระกาอย่างรวระยะงามอยู่ คือไม่มีนาคสะดุ้ง ปัจจุบันเป็นที่พักของสงฆ์ และเก็บหนังสือโบราณ

หอสวดมนต์ หลังเดิมเป็นเรือนไม้ทรงไทย

ชั้นเดียว หลังคามุงกระเบื้องดินเผา เดิมเป็นที่อยู่ของเจ้าอาวาส แต่ทรุดโทรมมาก ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๖ ทางวัดได้รื้อหอสวดมนต์เดิมและสร้างขึ้นใหม่ โดยรักษาทรงและของเดิมไว้ แต่ทำเป็นอาคารทรงไทย ๒ ชั้น ชั้นล่าง เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ฝาผนังก่ออิฐถือปูน หลังคามุงกระเบื้องเคลือบ มีช่อฟ้า ใบระกา ลงรักปิดทองและติดกระจกลี หน้าบันติดลวดลายและลงรักปิดทอง หอสวดมนต์หลังใหม่นี้ก่อสร้างแล้วเสร็จใน พ.ศ. ๒๕๒๘

หอรขัง มีลักษณะก่ออิฐถือปูน ทรงยอดเกี้ยวอย่างจีน สร้างบนฐาน ๘ เหลี่ยม มีพนักล้อม

วิหารเล็ก กว้าง ๓.๕๕ เมตร ยาว ๕.๕๕ เมตร ประดิษฐานรูปหล่ออดีตเจ้าอาวาสวัดราชาธิราชวรวิหาร เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนหลังคาตรีมุข ภายในมีภาพเขียน บานหน้าต่าง ลงรักปิดทอง พระวินัยกิจจารีเถร (ภู่) อดีตเจ้าอาวาส รูปที่ ๒ เป็นผู้ออกแบบ นอกจากนี้ ภายในวิหารเล็กยังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปจำลองอีกด้วย

พระแท่นศิลาที่ประทับ ประดิษฐานอยู่หน้าวัดราชาธิราชวรวิหาร เป็นแท่นชั้นลดศิลปะสมัยรัชกาลที่ ๓ ก่ออิฐถือปูน เคยเป็นที่ประทับพักผ่อนพระอิริยาบถของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อเสด็จพระราชดำเนินทางชลมารค พระราชทานผ้าพระกฐินและทรงโปรยทาน และมีหลักฐานปรากฏว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสต้นและทรงแวะวัดราชาธิราชวรวิหารในพระบรมฉายาลักษณ์ ที่ทรงฉายบนพระแท่นศิลาร่วมกับพระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการบริพารที่โดยเสด็จครั้งนั้น เช่น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ขณะดำรงอิสริยยศเป็น กรมหลวงดำรงราชานุภาพ

หมุกุฎิสงฆ์ วัดราชาธิราชวรวิหาร แต่เดิมเป็นกุฏิไม้เรือนไทย ซึ่งเป็นกุฏิสำหรับผู้บำเพ็ญภาวนา ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ต่อมาได้บูรณะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้าง แต่ยังคงรูปทรงอาคารไทยไว้โดยปรับปรุงชั้นล่างเป็นเครื่องก่ออิฐถือปูน

นอกจากนี้ วัดราชาธิราชวรวิหาร ยังคงได้รับพระราชทานสิ่งของประจำวัดตั้งแต่ครั้งรัชกาลที่ ๕ - ปัจจุบัน คือ

๑. พระไตรปิฎก ฉบับพิมพ์ในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีตู้บรรจุพร้อม ๑ จบ ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๔๓๖ (ร.ศ.๑๑๒)
๒. พระบรมรูปหล่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงเครื่องยศจอมพล

ทหารบก ๑ พระรูป

๓. ธรรมาสถูปบุษบก กว้าง ๙๐ เซนติเมตร ยาว ๑.๒๐ เมตร ในงานพระบรมศพรัชกาลที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๕๓

๔. ธรรมาสถูปาภิโมกข์ และหนังสือพระปาฏิโมกข์

๕. พระไตรปิฎกสยามรัฐ ฉบับพิมพ์ในรัชกาลปัจจุบัน พร้อมตู้บรรจุ ๑ ใบ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมราชวรเวท เป็นทรงไทย ๓ ชั้น ตรีมุข กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๒๕ เมตร หน้าบันประดิษฐานตราสัญลักษณ์งานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๗๒ พรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ชั้นล่างเป็นห้องโถงใช้เป็นห้องประชุมและงานบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๕

หอพระ หรือวิหารรูปหล่ออดีตเจ้าอาวาส กว้าง ๔ เมตร ยาว ๑๐ เมตร ๓ มุข เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก มีช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗

ลำดับเจ้าอาวาส

ก่อนหน้าที่วัดรัชฎาธิษฐานจะได้รับการสถาปนาอารามหลวงนั้น จะมีเจ้าอาวาสที่รูปไม่ปรากฏหลักฐาน แต่หลังจากได้รับการสถาปนาเป็นพระอารามหลวงแล้ว จึงมีหลักฐานเกี่ยวกับพระราชอาคันตุกะ และพระครูสัญญาบัตรเป็นเจ้าอาวาสตามลำดับ ดังนี้

๑. พระวิสุทธีสังวรเถร (เสม) พ.ศ. ๒๔๓๒
๒. พระวินัยกิจการีเถร (ภู) ครองวัดถึง พ.ศ. ๒๔๓๒ - ๒๔๖๙

๔. พระครูภาวนาภิรมย์ (ชุ่ม) พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๔๗๒

๕. พระครูภาวนาภิรมย์ (พลอย พรหมโชโต) พ.ศ. ๒๔๗๒ - ๒๔๘๘

๖. พระครูภาวนาภิรมย์ (สาย) พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๒๕๐๓

๗. พระสรภาณโกศล (สมบุญ โชติปาโล) พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๒๙

๘. พระเทพวิมลโมลี (ประเวช ชนปญโญ) พ.ศ. ๒๕๒๙ - ปัจจุบัน

ประวัติเจ้าอาวาสวัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหาร พระเทพวิมลโมลี ชนปญโญ

พระเทพวิมลโมลี มีนามเดิมว่า ประเวช ปัญญาอายุ ๗๘ พรรษา เกิดเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ ตรงกับวันเสาร์ ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ ปีมะโรง ณ บ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โยมบิดา นายมูล ปัญญา โยมมารดา นางน้อย ปัญญา

บรรพชา เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๓ ปีจอ ณ วัดบ้านพร้าว ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยมี พระปิฎกคุณาภรณ์ วัดศรีเมือง ตำบลเมือง อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก เป็นพระอุปัชฌาย์

อุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๓ ตรงกับวันพุธ ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๕ ปีกุน ณ วัดบ้านพร้าว ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยมี พระวุฒิกโรดมคณฺวดี วัดทองย้อย ตำบลบ้านนา อำเภอ บ้านนา จังหวัดนครนายก เป็นพระอุปัชฌาย์ พระปลัดปลั่ง วัดทองย้อย เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอาจารย์สายนต์ วัดบ้านพร้าว เป็นพระอนุสาวนาจารย์

การศึกษา

พ.ศ. ๒๔๙๘ สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดทางกระบือเอื้อติวิทยาคาร บ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

พ.ศ. ๒๕๐๖ สอบได้นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียน วัดอนงคาราม ตำบลบ้านสมเด็จ อำเภอคลองสาน จังหวัดธนบุรี (กรุงเทพมหานคร)

พ.ศ. ๒๕๑๙ สอบได้เปรียญธรรม ๖ ประโยค สำนักเรียนวัดกัญจนสิงหาสน์ แขวงคลองชักพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่ง

ฝ่ายปกครอง

- พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็น พระกรรมวาจาจารย์
- พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็น ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหาร
- พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็น เจ้าคณะแขวงบางเขินหน้ง เขต ๒
- พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็น พระอุปัชฌาย์ วิสามัญ
- พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็น เจ้าอาวาสวัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหาร
- พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็น พระวินยาธิการ ประจำเขตตลิ่งชัน เจ้าคณะเขตตลิ่งชัน

ฝ่ายการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็น ครูสอนพระปริยัติธรรม สำนักเรียนวัดกัญจนสิงหาสน์
- พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็น กรรมการสนามหลวง แผนกธรรม
- พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็น กรรมการสนามหลวง แผนกบาลี
- พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็น เจ้าสำนักเรียน วัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหาร

สมณศักดิ์

- พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็น เปรียญธรรม ๖ ประโยค

พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็น พระครูสัญญาบัตร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง ชั้นเอก ที่พระครูโสภณปริยัติคุณ

พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็น พระครูสัญญาบัตร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง ชั้นพิเศษ ในราชทินนามเดิม

พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็น พระครูสัญญาบัตร เจ้าอาวาสพระอารามหลวง ชั้นเอก ในราชทินนามเดิม

๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็น พระราชาคณะชั้นสามัญเปรียญ ที่พระพิพัฒน์ปัญญาภรณ์

๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็น พระราชาคณะชั้นราช ที่พระราชาวรเวที ศรีพิพัฒนาทร มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี

๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็น พระราชาคณะชั้นเทพ ที่พระเทพวิมลโมลี ศีลาจารย์โสภณ วิมลวรกิจจาทร มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี

บรรณานุกรม

- หนังสือพระอารามหลวง เล่ม ๑-๒ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา เดือนตุลาคม ๒๕๕๒ ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๒๔๓
- หนังสือที่ระลึกงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานกระทรวงการคลัง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ วัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหาร แขวงคลองชักพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- เว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ <https://m.mgonline.com/dhamma/detail/9580000049428> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑
- เว็บไซต์ฐานข้อมูลแห่งโบราณคดีที่สำคัญในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) <http://www.sac.or.th/databases/archaeology/archaeology> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

ปัญหาจากข้อหาเรียกกฎหมายที่น่าสนใจ

พชร ชื่น พรหมโชติชัย*

จดทะเบียนสมรสซ้อน**

ข้อเท็จจริง

หน่วยงาน ง. ซึ่งเป็นผู้พิจารณาจ่ายเงินสวัสดิการรักษาพยาบาลของข้าราชการ ได้ตรวจสอบพบว่า นาย ก. ซึ่งปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญและได้เบิกค่ารักษาพยาบาลของนาง ข. ซึ่งเป็นคู่สมรสจำนวนหลายครั้ง เคยสมรสกับนาง ม. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ต่อมา เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๗ นาย ก. ได้จดทะเบียนสมรสกับนาง ข. และต่อมา เมื่อกลางปี พ.ศ. ๒๕๒๗ นาย ก. ได้จดทะเบียนหย่ากับนาง ม.

ข้อหาหรือ

หน่วยงาน ง. จึงขอหารือในกรณีดังต่อไปนี้

๑. นาย ก. จดทะเบียนสมรสกับนาง ข. ในปี ๒๕๒๗ ความเป็นโมฆะของการสมรสตามข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น ต้องพิจารณาพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติ บรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น หรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓)

๒. นาง ข. เป็นคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายของนาย ก. หรือไม่

๓. หากการสมรสระหว่างนาง ข. และนาย ก. มีผลเป็นโมฆะแล้ว จะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป หรือไม่ ที่จะมีผลทางกฎหมายให้การสมรสซ้อนเป็นโมฆะ กล่าวคือ ผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งสามารถกล่าวอ้างขึ้นได้ หรือการสมรสจะเป็นโมฆะได้เพราะคำพิพากษาของศาลเท่านั้น

๔. เมื่อดำเนินการตามข้อ ๓ แล้ว จะมีผลบังคับตั้งแต่เมื่อใด

๕. สำหรับกรณีการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการ หน่วยงาน ง. ซึ่งเป็นผู้พิจารณาจ่ายเงินสวัสดิการรักษาพยาบาล เป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะกล่าวอ้างความเป็นโมฆะของการสมรส หรือร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะหรือไม่

๖. การสมรสที่เป็นโมฆะเพราะฝ่าฝืนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๒ ชายซึ่งเป็นผู้จดทะเบียนสมรสซ้อน ถือว่าชายนั้นสมรสโดยไม่สุจริต ทำให้สิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสนั้น ตามมาตรา ๑๔๙๙ วรรคสอง ใช้หรือไม่ และสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสดังกล่าวหมายรวมถึงสิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการด้วยหรือไม่

คำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า

๑. จากข้อหาหรือที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ การจดทะเบียนสมรสระหว่างนาย ก. กับนาง ข. เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งขณะนั้นพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ บังคับใช้อยู่ ความเป็นโมฆะของการสมรสจึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งใช้บังคับขณะนั้น เมื่อปรากฏว่านาย ก. จดทะเบียนสมรสกับนาง ข. ในขณะที่นาย ก. ยังคงเป็นคู่สมรสของนาง ม. ซึ่งได้จดทะเบียนสมรสกันเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ การสมรสระหว่างนาย ก. กับนาง ข. จึงเป็นการฝ่าฝืนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๒^๑ มีผลเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๔๙๕^๒ ซึ่งจะต้องมีคำพิพากษาของศาลแสดงว่าการสมรสนั้นเป็นโมฆะแล้วเท่านั้น โดยจะมีผลตกเป็นโมฆะตั้งแต่วันที่ได้จดทะเบียนสมรส ดังนั้น หากยังไม่มีการพิพากษาของศาลแสดงว่าการสมรสระหว่างนาย ก. กับนาง ข. เป็นโมฆะต้องถือว่าการสมรสระหว่างนาย ก. กับนาง ข. ยังมีอยู่

๒. จากข้อหาหรือที่ ๕ เมื่อนาย ก. ซึ่งเป็นข้าราชการจดทะเบียนสมรสซ้อนกับนาง ข. และเนื่องจากการสมรสซ้อนนั้น ทำให้นาย ก. เป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับนาง ข. ซึ่งเป็นคู่สมรสของตนจากทางราชการ การจดทะเบียนสมรสซ้อนระหว่างนาย ก. กับนาง ข. จึงเป็นการโต้แย้งต่อสิทธิและหน้าที่ของหน่วยงาน ง. ซึ่งเป็นผู้พิจารณาจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

* อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ สำนักงานอัยการสูงสุด

** ส่วนวนข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขรับที่ พ.๕๖/๒๕๖๑

^๑ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔๕๒

^๒ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔๙๕

“มาตรา ๑๔๙๕ คำพิพากษาศาลเท่านั้นจะแสดงว่าการสมรสใดเป็นโมฆะ”

หน่วยงาน ๖ จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสซ้อนนั้นเป็นโมฆะ ตามมาตรา ๑๔๙๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙^ก

๓. จากข้อหาหรือที่ ๖ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔๕๒ ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้ การสมรสที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวเป็นโมฆะ แต่ทั้งนี้ไม่เป็นผลให้ชายหรือหญิงผู้สมรสโดยสุจริตเสื่อมสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสนั้น ตามมาตรา ๑๔๙๙^ค การที่นาย ก. ซึ่งเป็นผู้จดทะเบียนสมรสกับนาง ม. มาก่อนแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และเมื่อได้มาจดทะเบียนสมรสอีกครั้งกับนาง ข. เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๗ ย่อมรู้ว่าตนจดทะเบียนสมรสซ้อน ถือว่านาย ก. สมรสโดยไม่สุจริต จึงเป็นเหตุให้เสื่อมสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสนั้น ตามมาตรา ๑๔๙๙ ซึ่งสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสดังกล่าวหมายความรวมถึงสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการด้วย

หมายเหตุ

๑. เดิม พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการสมรสซ้อนและสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสซ้อนไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๔๕๒ ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้

มาตรา ๑๔๕๕ คำพิพากษาศาลเท่านั้นจะแสดงว่าการสมรสใดเป็นโมฆะ

มาตรา ๑๔๕๖ การสมรสที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๕๔ มาตรา ๑๔๕๐ มาตรา ๑๔๕๒ และมาตรา ๑๔๕๘ เป็นโมฆะ

มาตรา ๑๔๙๗ การร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะนั้น ผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอให้อัยการเป็นผู้ร้องขอต่อศาลก็ได้

มาตรา ๑๔๙๙ เหตุที่การสมรสเป็นโมฆะ ไม่เป็นผลให้ชายหรือหญิงผู้สมรสโดยสุจริตเสื่อมสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสนั้น ถ้าฝ่ายเดียวทำการสมรสโดยสุจริต ฝ่ายนั้นมีสิทธิเรียกค่าทดแทนได้ และถ้าฝ่ายที่ทำการสมรสโดยสุจริตนั้นต้องยากจนลงและไม่มียาได้พอจากทรัพย์สิน หรือจากการงานตามที่เคยทำก่อน มีคำพิพากษาของศาลแสดงว่าการสมรสเป็นโมฆะ ฝ่ายนั้นมีสิทธิเรียกค่าเลี้ยงชีพได้ด้วย

ให้นำความในมาตรา ๑๕๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ดังนั้น การสมรสซ้อนที่อยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๙ จึงยังมีอยู่จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลว่าการสมรสนั้นเป็นโมฆะแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๗๒๐/๒๕๓๙^ง และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๐/๒๕๔๑^ข และหากการสมรสซ้อนนั้นเป็นโมฆะแล้ว ชายหรือหญิงที่เป็นผู้สมรสโดยสุจริตย่อมไม่

^ก พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔๙๗ “มาตรา ๑๔๙๗ การร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะนั้น ผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอให้อัยการเป็นผู้ร้องขอต่อศาลก็ได้”

^ค พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔๙๙ “มาตรา ๑๔๙๙ เหตุที่การสมรสเป็นโมฆะ ไม่เป็นผลให้ชายหรือหญิงผู้สมรสโดยสุจริตเสื่อมสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสนั้น ถ้าฝ่ายเดียวทำการสมรสโดยสุจริต ฝ่ายนั้นมีสิทธิเรียกค่าทดแทนได้ และถ้าฝ่ายที่ทำการสมรสโดยสุจริตนั้นต้องยากจนลงและไม่มียาได้พอจากทรัพย์สิน หรือจากการงานตามที่เคยทำก่อน มีคำพิพากษาของศาลแสดงว่าการสมรสเป็นโมฆะ ฝ่ายนั้นมีสิทธิเรียกค่าเลี้ยงชีพได้ด้วยให้นำความในมาตรา ๑๕๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

^ง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๗๒๐/๒๕๓๙ แม้จำเลยที่ ๑ จดทะเบียนสมรสกับจำเลยที่ ๒ ในขณะที่จำเลยที่ ๑ เป็นสามีภริยา โดยชอบด้วยกฎหมายกับโจทก์ และการสมรสระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ เป็นโมฆะก็ตาม แต่เมื่อในระหว่างที่จำเลยที่ ๑ ชื่อที่พิพาทมายังไม่มีฝ่ายใดฟ้องให้การสมรสเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ที่ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ที่บัญญัติว่าคำพิพากษาศาลเท่านั้นจะแสดงว่าการสมรสใดเป็นโมฆะแล้ว จึงต้องถือว่าการสมรสระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ ยังมีอยู่ ที่พิพาทจึงเป็นที่ดินที่จำเลยที่ ๑ ได้มาระหว่างสมรสกับทั้งโจทก์และจำเลยที่ ๒ จึงเป็นสินสมรสระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ ด้วย จำเลยที่ ๒ ย่อมมีสิทธิลงชื่อเป็นเจ้าของรวมในโฉนดได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๗๕ โจทก์ไม่มีสิทธิขอให้เพิกถอนชื่อจำเลยที่ ๒ ออกจากโฉนดที่ดินดังกล่าว

^ข คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๐/๒๕๔๑ ผู้ร้องและผู้คัดค้านต่างก็จดทะเบียนสมรสกับผู้ตาย โดยผู้ร้องจดทะเบียนสมรสกับผู้ตายเมื่อปี ๒๕๒๔ ภายหลังจากผู้ตายจดทะเบียนสมรสกับผู้คัดค้านเมื่อปี ๒๕๒๓ การสมรสระหว่างผู้ตายกับผู้ร้องจึงอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๓ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๙๖ (ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น) ประกอบมาตรา ๑๔๕๒ คือ ในขณะที่ผู้ตายจดทะเบียนสมรสกับผู้ร้องนั้น ผู้ตายยังเป็นผู้สมรสของผู้คัดค้านซึ่งต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๒ และเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๙๕ แต่เมื่อยังไม่มีคำพิพากษาศาลแสดงว่าการสมรสของผู้ตายกับผู้ร้องเป็นโมฆะต้องถือว่าการสมรสระหว่างผู้ตายกับผู้ร้องยังมีอยู่...

เสื่อมสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสนั้น

๒. ต่อมา พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๒๐ ได้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๙๕ มาตรา ๑๔๙๖ มาตรา ๑๔๙๗ และมาตรา ๑๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๙๕ การสมรสที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๔๙ มาตรา ๑๔๕๐ มาตรา ๑๔๕๑ และมาตรา ๑๔๕๘ เป็นโมฆะ

มาตรา ๑๔๙๖ คำพิพากษาของศาลเท่านั้นที่จะแสดงว่าการสมรสที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๔๙ มาตรา ๑๔๕๐ และมาตรา ๑๔๕๘ เป็นโมฆะ

คู่สมรส บิดามารดา หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสอาจร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะได้ ถ้าไม่มีบุคคลดังกล่าว ผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอให้oyerการเป็นผู้ร้องขอต่อศาลก็ได้

มาตรา ๑๔๙๗ การสมรสที่เป็นโมฆะ เพราะฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๕๒ บุคคลผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งจะกล่าวอ้างขึ้น หรือจะร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะก็ได้

มาตรา ๑๔๙๘ การสมรสที่เป็นโมฆะ เพราะฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๔๙ มาตรา ๑๔๕๐ หรือมาตรา ๑๔๕๘ ไม่ทำให้ชายหรือหญิงผู้สมรสโดยสุจริตเสื่อมสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นโมฆะ

การสมรสที่เป็นโมฆะเพราะฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๕๒ ไม่ทำให้ชายหรือหญิงผู้สมรสโดยสุจริตเสื่อมสิทธิที่ได้มา เพราะการสมรสก่อนที่ชายหรือหญิงนั้นรู้ถึงเหตุที่ทำให้การสมรสเป็นโมฆะ แต่การสมรสที่เป็นโมฆะดังกล่าว ไม่ทำให้คู่สมรสเกิดสิทธิรับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง

การสมรสที่เป็นโมฆะเพราะฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๔๙ มาตรา ๑๔๕๐ หรือมาตรา ๑๔๕๘ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๕๒ ถ้าคู่สมรสฝ่ายใดได้สมรสโดยสุจริตฝ่ายนั้นมิสิทธิเรียกค่าทดแทนได้ และถ้าการสมรสที่เป็นโมฆะนั้นทำให้ฝ่ายที่ได้สมรสโดยสุจริตต้องยากจนลงเพราะไม่มีรายได้พอจากทรัพย์สิน หรือจากการงานที่เคยทำอยู่ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือก่อนที่จะได้รู้ว่าการสมรสของตนเป็นโมฆะ แล้วแต่กรณี ฝ่ายนั้นมีสิทธิเรียกค่าเลี้ยงชีพได้ด้วย สิทธิเรียกค่าเลี้ยงชีพในกรณีนี้ให้นำมาตรา ๑๕๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๕๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สิทธิเรียกร้องค่าทดแทน หรือค่าเลี้ยงชีพตามวรรคสาม มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด สำหรับการสมรสเป็นโมฆะเพราะฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๔๙ มาตรา ๑๔๕๐ หรือมาตรา ๑๔๕๘ หรือนับแต่วันที่รู้ถึงเหตุที่ทำให้การสมรสเป็นโมฆะสำหรับการสมรสเป็นโมฆะเพราะฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๕๒”

ดังนั้น การสมรสซ้อนที่อยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่ง

และพาณิชย์ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๓๓ จึงเป็นโมฆะตั้งแต่วันที่จดทะเบียนสมรสซ้อน โดยบุคคลผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งจะกล่าวอ้างขึ้น หรือจะร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะก็ได้ และหากการสมรสซ้อนนั้นเป็นโมฆะแล้ว ชายหรือหญิงที่เป็นผู้สมรสโดยสุจริตย่อมไม่เสื่อมสิทธิที่ได้มาเพราะการสมรสนั้นก่อนที่ชายหรือหญิงนั้นรู้ถึงเหตุที่ทำให้การสมรสเป็นโมฆะ แต่ไม่ทำให้คู่สมรสเกิดสิทธิรับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง

๓. มาตรา ๗๐ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้บัญญัติไว้ว่า

“บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงความสมบูรณ์ของการหมั้น การสมรส สัญญาก่อนสมรส การเป็นบิดามารดากับบุตร การเป็นผู้ปกครอง และการรับบุตรบุญธรรมที่ได้มีอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

ดังนั้น จึงถือได้ว่าพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ ไม่กระทบกระเทือนถึงความสมบูรณ์ของการสมรสที่มีอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งการสมรสที่กล่าวถึงยอรวมถึงการสมรสซ้อนด้วย ดังนั้น เมื่อการสมรสซ้อนระหว่างนาย ก. และนาง ข. เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ก่อนการใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ จึงอยู่ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งถือว่าการสมรสนั้นยังคงมีอยู่ จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาว่าการสมรสนั้นเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๔๙๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๙

๔. พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ วรรคแรก ได้บัญญัติไว้ดังนี้

“มาตรา ๔ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“การรักษาพยาบาล” หมายความว่า การให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขโดยตรง แก่ผู้มีสิทธิและบุคคลในครอบครัวของผู้มีสิทธิ เพื่อการรักษาโรค การตรวจวินิจฉัย การฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต และให้หมายความรวมถึงการตรวจสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคเพื่อประโยชน์ด้านสาธารณสุข ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด แต่ไม่รวมถึงการเสริมความงาม...

“ผู้มีสิทธิ” หมายความว่า

(๑) ข้าราชการและลูกจ้างประจำซึ่งได้รับเงินเดือนหรือ

ค่าจ้างประจำจากเงินงบประมาณรายจ่าย งบบุคลากรของ กระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ข้าราชการตำรวจชั้นพลเรือนซึ่ง อยู่ในระหว่างรับการศึกษาอบรมในสถานศึกษาของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำ

(๒) ลูกจ้างชาวต่างประเทศซึ่งมีหนังสือสัญญาจ้างที่ได้ รับค่าจ้างจากเงินงบประมาณรายจ่ายและสัญญาจ้างนั้นมิได้ ระบุเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลไว้

(๓) ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้ได้รับบำนาญพิเศษเพราะ เหตุทุพพลภาพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และ ทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัดตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่า ด้วยเงินเบี้ยหวัด

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า

(๑) บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของ ผู้มีสิทธิ แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น

(๒) คู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิ

(๓) บิดาหรือมารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิ มาตรา ๕ วรรคแรก ให้ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการ เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับตนเองและบุคคลใน ครอบครัวของตนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้”

เดิม นาย ก. เป็นข้าราชการ ต่อมา นาย ก. เกษียณอายุ ราชการเป็นข้าราชการบำนาญ นาย ก. จึงเป็นผู้มีสิทธิที่จะได้ รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับตนเองและ สำหรับบุคคลในครอบครัวของตน ซึ่งรวมถึงคู่สมรสที่ชอบด้วย กฎหมายด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราช กฤษฎีกาดังกล่าว และเมื่อนาย ก. ได้จดทะเบียนสมรสซ้อนกับ นาง ข. ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ การสมรสซ้อนระหว่างนาย ก. และนาง ข. จึงอยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งถือว่าการสมรสซ้อนนั้นจะยังคงมีอยู่

จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลว่าการสมรสนั้นเป็นโมฆะ ดังนั้น เมื่อศาลยังไม่ได้พิพากษาว่าการสมรสระหว่างนาย ก. และนาง ข. เป็นโมฆะ การสมรสนั้นจึงเป็นการสมรสที่สมบูรณ์ ตามกฎหมาย นาง ข. จึงเป็นคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายของ นาย ก. ซึ่งทำให้นาย ก. มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการ รักษาพยาบาลสำหรับนาง ข. จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา ว่าการสมรสนั้นเป็นโมฆะ

๖. ผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๑๔๙๗ แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๙ หมายถึงบุคคล ที่ถูกระทบกระเทือนสิทธิหรือหน้าที่อันเนื่องมาจากการสมรส ซ้อนนั้น^๗ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า หน่วยงาน ง. มีหน้าที่ พิจารณาจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลให้แก่ ผู้มีสิทธิ อีกทั้ง นาย ก. ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเคยได้รับเงินสวัสดิการ เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับนาง ข. ซึ่งเป็นคู่สมรสไปจาก หน่วยงาน ง. ไปแล้วจำนวนหลายครั้ง การสมรสซ้อนระหว่าง นาย ก. และนาง ข. จึงกระทบกระเทือนถึงสิทธิและหน้าที่ของ หน่วยงาน ง. ดังนั้น หน่วยงาน ง. จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ที่จะร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะ ตามมาตรา ๑๔๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๙ ทั้งนี้ เทียบเคียงจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๒๗/๒๕๓๖ ซึ่งนายอำเภอเมืองอุบลราชธานีที่มีหน้าที่ ในการจดทะเบียนสมรสและจดทะเบียนหย่าให้แก่ประชาชน ในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานีเป็นโจทก์ที่ ๑ ร้องขอให้ศาล พิพากษาว่าการสมรสระหว่างจำเลยทั้งสองเป็นโมฆะเนื่องจาก เป็นการสมรสที่ฝ่าฝืนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๘^๘

๗. ชายซึ่งได้เคยจดทะเบียนสมรสมาแล้วย่อมจะต้อง รู้ตัวว่าตนมีคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนแล้ว แต่ยังไม่ จดทะเบียนสมรสซ้อนกับหญิงอื่นในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ การ จดทะเบียนสมรสครั้งหลังของชายผู้นั้น จึงเห็นชัดว่าเป็นการ กระทำที่ไม่สุจริต

^๗ หมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๒๗๙/๒๕๔๒ - บุคคลผู้มีส่วนได้เสียที่มีสิทธิกล่าวอ้างหรือร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรส ซ้อนเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๙๗ นั้น หมายถึงบุคคลที่ถูกระทบกระเทือนสิทธิหรือหน้าที่อัน เนื่องมาจากการสมรสซ้อน อันได้แก่ชายหรือหญิงที่ทำการสมรสซ้อน บิดามารดา ผู้ปกครอง บุตรหรือทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก ของชายหรือหญิงดังกล่าว และคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายของชายหรือหญิงเช่นว่านั้น

^๘ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๒๗/๒๕๓๖ ... เมื่อพฤติการณ์แห่งคดีปรากฏว่าช่วงเกิดเหตุจำเลยที่ ๒ ยังอยู่กินฉันสามีภรรยา กับนาย บ. ส่วนจำเลยที่ ๑ มีฐานะเป็นเพียงลูกจ้างของบุคคลทั้งสอง การที่จำเลยทั้งสองร่วมกันไปขอจดทะเบียนสมรสโดยแจ้งต่อเจ้าพนักงาน ว่ามีเจตนาจะสมรสกันและต่างไม่เคยมีคู่สมรสมาก่อนจึงผิดไปจากเจตนาที่แท้จริง และไม่น่าเชื่อว่าจำเลยทั้งสองยินยอมเป็นสามี ภริยากันอันเป็นเงื่อนไขแห่งการสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕๘ โจทก์จึงมีสิทธิร้องขอให้ศาลพิพากษา ว่าการสมรสระหว่างจำเลยทั้งสองเป็นโมฆะได้

ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง*

“หมิ่นประมาท”

การทอดกฐินที่มีเงินมาเกี่ยวข้องอันเป็นที่มาของการจัดการเงินวัด อาจมีการกล่าวหาและเกิดข้อขัดแย้งทำให้เป็นประเด็นกฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท หรือการหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ซึ่งมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่น่าสนใจ คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๑๐๖/๒๕๕๖ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

โจทก์ฟ้องจำเลยฐานหมิ่นประมาท หรือหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณาให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖, ๓๒๘

มาตรา ๓๒๖ ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๘ ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ พิพากษากลับว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖

โจทก์และจำเลยฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติ

ว่า จำเลยได้เขียนหนังสือชื่อ “ในเงื่อมมือมาร” ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่วัดแห่งหนึ่งในต่างประเทศ โดยจำเลยเขียนข้อความ (หน้า ๑๓๐) ว่า “โจทก์มีปัญหาทางจิตอย่างแน่นอน” (หน้า ๒๔๖) ว่า “โจทก์เขียนจดหมายร่วม ๑๐ หน้า ส่งแฟกซ์กระจายความคิดชั่วช้าออกไป เนื้อความในจดหมายเต็มไปด้วยความเท็จสกปรกโสภม สอนิสัยสันดานอันต่ำทรามและความโง่เง่า โดยเจตนาดูเดียวกับสามี “ช่างทาสี” “คงยากที่จะหาใครซึ่งสามารถมีความคิดอันต่ำทรามเช่นนี้ได้ นอกจากผู้ที่วิปริตผิดปกติจนถึงที่สุดแล้วเท่านั้น ในวันที่พวกเราไปวัดเพื่อกราบลาพระประธาน โจทก์ยังตามไปอาละวาดและแสดงอาการวิปริตที่วัดอีก” (หน้า ๒๔๗) “ร่วมมือกับพระรูปหนึ่งนำพาวัดไปสู่หายนะแล้วไม่สำนึก คนที่อยากเข้ามาบริหารวัดและคุมการเงินก็เห็นมีแต่พวกโจทก์เท่านั้น การใส่ร้ายป้ายสีเป็นความขำขานเฉพาะด้านสำหรับโจทก์ (หน้า ๒๔๘) “พัฒนาการทางด้านจิตใจของโจทก์นับว่ายังต่ำอยู่มาก เป็น “บัวได้โคนโดนหินทับขนาดแท้และดั้งเดิมยากที่จะประสบบสิ่งเป็นสาระแก่นสารในชีวิตได้” (หน้า ๒๕๖) “พฤติกรรมที่โจทก์แสดงออกต่อหน้าสาธารณชน ทำให้ผู้คนตั้งฉายาบุคคลพิเศษนี้อย่างหลากหลาย หลังการประชุมในโบสถ์วัดดังกล่าว บางคนเรียกเธอว่า “นางจิ้งจอกวิกลจริต” หรือ “นางจิ้งหวงโรง”

ประเด็นปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า จำเลยมีความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือไม่เห็นว่าจำเลยเคยดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส โจทก์เคยเป็นประธานทอดกฐินปี ๒๕๔๗ และปี ๒๕๔๘ ต่อมาโจทก์ จำเลยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดและกรรมการของวัดขัดแย้งกันเกี่ยวกับเรื่องการเงินของวัดแยกออกเป็นหลายฝ่ายและกล่าวหาอีกฝ่ายยกยอกเงินของวัดจนมีการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาลยุติธรรมในต่างประเทศ โจทก์เขียนข้อความ

* ผู้ช่วยอธิการบดี และคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

กล่าวหาจำเลยสรุปได้ว่า จำเลยเป็นคนที่เคยบวชพระและมีประวัติเป็นอสังขียกยอกเงินของวัด ไม่มีความละอายต่อบาป และเขียนป้ายประกาศภาษาอังกฤษติดไว้ที่หน้าวัด มีข้อความห้ามจำเลยเข้าไปในบริเวณวัด และจำเลยยกยอกเงินของวัด ซึ่งเป็นการกล่าวหาว่าจำเลยเป็นคนโกงเป็นคนไม่ดี

การที่จำเลยเขียนหนังสือและแจกจ่ายหนังสือดังกล่าวก็เนื่องจากจำเลยเคยดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส และได้รับผลกระทบทำให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง การแสดงข้อความของจำเลยเป็นการกระทำโดยสุจริตเพื่อความชอบธรรมของจำเลยที่จะป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๙ (๑) จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท ฎีกาจำเลยฟังชั้นที่โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยสถานหนักและไม่รอกการลงโทษให้จำเลยนั้น ไม่จำต้องวินิจฉัย

พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง

ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

โจทก์เคยเป็นประธานทอดกฐิน โจทก์ จำเลย บุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด และกรรมการของวัดขัดแย้งกันเกี่ยวกับ

เรื่องการเงินของวัดแยกออกเป็นหลายฝ่าย และกล่าวหาอีกฝ่ายยกยอกเงินของวัด มีการฟ้องคดีต่อศาล คดีนี้โจทก์เขียนข้อความกล่าวหาจำเลยว่าเคยบวชพระและมีประวัติเป็นอสังขียกยอกเงินของวัด ไม่มีความละอายต่อบาป และเขียนป้ายประกาศติดไว้ที่หน้าวัดห้ามจำเลยเข้าบริเวณวัด และจำเลยยกยอกเงินของวัด ซึ่งเป็นการกล่าวหาว่าจำเลยเป็นคนโกง เป็นคนไม่ดี

การที่จำเลยเขียนหนังสือ และแจกจ่ายหนังสือถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวัดเป็นทำนองตอบโต้โจทก์ เนื่องจากจำเลยเคยดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัด และได้รับผลกระทบทำให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง การแสดงข้อความของจำเลยเป็นการกระทำโดยสุจริตเพื่อความชอบธรรมที่จะป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรมในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๙ (๑) จำเลยไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

ดังนั้น การแสดงความคิดเห็นหรือวิจารณ์เกี่ยวกับการทอดกฐินและการจัดการเงินของวัด จึงขึ้นอยู่กับความสุจริตและความชอบธรรม เพื่อป้องกันตนหรือป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรมเป็นหลักสำคัญ

เอา...ฎีกาเด่น

ต่อจากหน้า ๑๗

ส่วนตัวหรือกดแชร์ส่งต่อข้อมูลต่อไป ต้องควรตระหนักอยู่เสมอว่าหากเป็นข้อมูลที่ได้อยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องหรือเคารพสิทธิของผู้อื่นตามกฎหมาย หรือแม้แต่การให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจ หรือแม้แต่การรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เมื่อเป็นการกระทำที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไว้จนก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นต่อผู้อื่นหรือสังคมในวงกว้างแล้วก็อาจเกิดเป็นคดีความแล้ว ก็ย่อมอาจถูกแจ้งความฟ้องร้องให้ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญาฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา และหรือความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ติดตามมาได้ เช่น การโพสต์ข้อความและหรือรูปภาพด่าว่าให้ร้ายผู้อื่น การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน การส่งข้อมูลเท็จหรือบิดเบือนความจริงซึ่งอาจโยงไปถึงความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนและหรือการเล่นแชร์ด้วย

การกดแชร์หรือ Like ข้อมูลละเมิดลิขสิทธิ์หรือที่มีฐานความผิดและมีผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ สถาบันและความมั่นคง การโพสต์สิ่งลามกอนาจาร เป็นต้น ทั้งนี้ หากเกิดเป็นการกระทำความผิดทางอาญาขึ้นผู้กระทำก็จะต้องมาอ้างความไม่รู้กฎหมายมาเป็นข้อแก้ตัวเพื่อไม่ต้องรับผิดตามกฎหมายไม่ได้ ดังนั้น ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์จึงควรต้องพิจารณาตรวจสอบไตร่ตรองเสียก่อนการโพสต์หรือแชร์หรือกด Like นำเข้าสู่เผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ มิฉะนั้นแล้วอาจก่อให้เกิดปัญหายุ่ยากทางคดีความหรือมีความผิดเป็นชนกติดตัวต่อไปจนกว่าคดีหรือความผิดจะขาดอายุความโดยเฉพาะในความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฯ ซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่า ไม่อาจยอมความกันได้ และไม่มีหลักยกเว้นความผิดดังเช่นในความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา

เข้า...ฎีกาเดิน

รังลิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนินทรลีลา**

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๙/๒๕๖๐

เจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์อาจไม่ต้องรับผิดชอบ
ประมาท แต่ต้องรับผิดชอบตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิด
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๙/๒๕๖๐ บริษัท ม. จำเลย
ที่ ๑ ในฐานะเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ตามบทนิยามของ
พ.ร.บ. จดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มิได้มีหน้าที่
ที่ตามกฎหมายที่ต้องรับผิดชอบในการผลิตข่าวแต่อย่างใด
เมื่อโจทก์มิได้นำสืบพยานให้ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ เกี่ยวข้อง
กับข่าวตามที่โจทก์นำมาฟ้องอย่างไร จึงไม่อาจลงโทษจำเลย
ที่ ๑ ในความผิดฐานหมิ่นประมาทได้

จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของสื่ออิเล็กทรอนิกส์เว็บไซต์
ม.ออนไลน์ เป็นผู้นำเสนอข่าวสารทางระบบคอมพิวเตอร์ใน
นามของตนเอง จำเลยที่ ๑ ย่อมเป็นผู้ให้บริการตามบทนิยาม
ของ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ และการที่เว็บไซต์ ม.ออนไลน์เสนอ
ข่าวใด ๆ ย่อมถือว่าจำเลยที่ ๑ ในฐานะเจ้าของและเป็น
ผู้ให้บริการยินยอมให้มีการนำเสนอบริการดังกล่าวแล้ว จำเลย
ที่ ๑ จะอ้างว่าได้มอบให้บุคคลอื่นควบคุมดูแลบริหารจัดการ
เว็บไซต์โดยจำเลยที่ ๑ มิได้เกี่ยวข้องกับข่าวดังกล่าวเลยหา
ได้ไม่ เพราะบทกฎหมายข้างต้นมีเจตนารมณ์มุ่งประสงค์
จะควบคุมการทำหน้าที่ของผู้ให้บริการโดยเฉพาะ

โจทก์มิได้เป็นแกนนำหรือเข้าร่วมการประชุมตามข่าว
ที่ปรากฏ ถือได้ว่าข่าวหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวโจทก์เป็น
ข้อมูลอันเป็นเท็จ เมื่อข่าวดังกล่าวระบุว่าการชุมนุมมีการนำ
รถบรรทุกสิบล้อมาปิดถนนอันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย
เป็นเหตุให้รถทุกประเภทไม่สามารถสัญจรผ่านไปมาได้
ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ย่อมทำให้โจทก์ซึ่ง

ตามข่าวระบุว่าเป็นแกนนำการประชุมได้รับความเสียหายแก่
ชื่อเสียงได้ จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ให้บริการยินยอมให้มีการนำ
ข้อมูลอันเป็นเท็จดังกล่าวเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดย
ประการที่น่าเกิดความเสียหายแก่โจทก์หรือประชาชน จึงมี
ความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๑๔
(๑)^๑

ข้อสังเกต คดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ มี
ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยว
กับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๑๔
(๑) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ การกระทำของ
จำเลยที่ ๑ เป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรม
เป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑
ฐานเป็นผู้ให้บริการ จงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการนำเข้า
สู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จโดย
ประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน
กับฐานหมิ่นประมาทผู้อื่นโดยการโฆษณาตามฟ้อง ข้อ ๒.๑
เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทให้ลงโทษ
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๑๔ (๑)
ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๙๐ ปรับ ๓๐,๐๐๐ บาท ฐานหมิ่นประมาท
ผู้อื่นโดยการโฆษณาตามฟ้อง ข้อ ๒.๒ ปรับ ๓๐,๐๐๐ บาท

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ (น.บ.ท. ๓๓๘)

** ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา (น.บ.ท. ๔๒)

๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือ
ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวล
กฎหมายอาญา

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัย
ของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ
หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการ
ก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

ทางนำสืบของจำเลยที่ ๑ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาตัดสินโทษให้กระทงละหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท กับให้จำเลยที่ ๑ โฆษณา คำพิพากษาโดยย่อให้ได้ใจความในระบบคอมพิวเตอร์เว็บไซต์มติชนออนไลน์และในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันในหน้าแรกสุดเป็นเวลา ๗ วัน ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ (ก่อนไต่สวนมูลฟ้อง โจทก์ยื่นคำร้องถอนฟ้อง จำเลยที่ ๒), ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษากลับ ให้อย่าง, และ ศาลฎีกาพิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ ๑ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๑๔ (๑) วางโทษปรับ ๓๐,๐๐๐ บาท ลดโทษให้หนึ่งในสาม คงปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๘

แต่เดิมมักจะมีการฟ้องร้องให้บรรณาธิการต้องรับผิดชอบหรือร่วมรับผิดชอบฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ด้วย แต่หลังจากมี พ.ร.บ. จัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ ซึ่งให้ยกเลิก พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ย่อมมีผลให้ พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่อาจบังคับใช้ได้อีกต่อไป และไม่ปรากฏว่า พ.ร.บ. จัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการและเจ้าของหนังสือพิมพ์ต้องรับผิดชอบเป็นต้นๆ ในความผิดอันเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ในทำนองเดียวกับที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔๘ อีก ฉะนั้น การกระทำของจำเลยที่ ๒ บรรณาธิการซึ่งเดิมเป็นความผิดจึงเป็นกรณีที่ถูกกฎหมายซึ่งบัญญัติในภายหลังไม่ได้กำหนดให้การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดอีกต่อไป (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๕๕๗/๒๕๕๗, ๙๓๒๘/๒๕๕๗, ๕๘๘๖/๒๕๕๑, ๖๒๖๘/๒๕๕๐) เช่นเดียวกันกับเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๙/ ๒๕๖๐ ข้างต้น และมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่

๕๙๑๗/๒๕๕๗ วินิจฉัยว่า โจทก์และโจทก์ร่วมทั้งสองไม่มีพยานหลักฐานยืนยันว่าจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ใส่ความหรือมีส่วนร่วมในการใส่ความโจทก์ร่วมทั้งสอง การที่จำเลยที่ ๒ เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ ท. จะให้ถือว่าจำเลยที่ ๒ กระทำความผิดด้วยหาได้ไม่

แต่ดูคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๑๖๙/๒๕๕๗ จ. ผู้เขียนข่าวไม่รู้จักโจทก์ ไม่รู้ว่าดาบ ก. มีตัวตนหรือไม่ ไม่ได้ตรวจสอบว่าหนังสือร้องเรียนเป็นความจริงหรือไม่ และไม่ได้เก็บหนังสือร้องเรียนไว้ แสดงว่าผู้เขียนไม่ได้มีข้อมูลหรือพฤติการณ์ใดๆ ที่จะสื่อแสดงว่า ที่อาเภอปะคำมีตำรวจชื่อดาบ ก. นำเมทแอมเพตามีนมาส่งให้ชาวบ้านจำหน่าย ในฐานะเป็นสื่อมวลชนเมื่อมีหนังสือร้องเรียนซึ่งไม่ได้ลงชื่อผู้ร้องเรียนเพียงฉบับเดียวเท่านั้น ข้อมูลในการกล่าวหาโจทก์ที่ได้มาเพียงเท่านี้ วิทยุชุมชนยอมทราบได้ว่าอาจมีการกลั่นแกล้งกัน จำเลยที่ ๓ บรรณาธิการต้องใช้ความระมัดระวังในการเสนอข่าวมากเป็นพิเศษ จะถือว่าเป็นสื่อมวลชนแล้วจะเสนอข่าวอย่างใดก็ได้ไม่น่ามีได้ มิฉะนั้น อาจจะเป็นช่องทางให้บุคคลบางคนบางกลุ่มใช้สื่อในการทำลายชื่อเสียงกันและยอมถือเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่นโดยมิชอบด้วย การกระทำของจำเลยที่ ๓ จึงไม่ถือว่าเป็นการแสดงความเห็นโดยสุจริตหรือเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรมอันเป็นวิสัยของประชาชน การกระทำของจำเลยที่ ๓ ในฐานะเป็นบรรณาธิการมีหน้าที่ตรวจ จัดทำ และควบคุมข่าว และข้อความที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ต้องถือเป็นตัวการร่วมรับผิดชอบในข้อความที่ลงพิมพ์และหมิ่นประมาทโจทก์^๒

ปัจจุบันการใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กันอย่างแพร่หลายและกระทำได้โดยสะดวก รวดเร็วมาก ซึ่งในหลายกรณีการนำเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือส่งต่อข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แม้แต่ผู้มีวิชาชีพด้านสื่อมวลชนเองก็ยังสามารถรับผิดชอบทางอาญาตั้งตัวอย่างคดีข้างต้น ดังนั้น ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นการโพสต์แสดงความคิดเห็น

อ่านต่อหน้า ๑๕

- (๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้
- (๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้หรือเล็งเห็นว่า เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (๑) มีได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้ มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์

^๒ ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสอง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ.

ศาลฎีกาพิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ ๓ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘, ๘๓ จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท ให้จำเลยที่ ๓ ชำระค่าเสียหาย ๘๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๓ เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน สมควรให้โอกาสจำเลยที่ ๓ กลับตัวเป็นพลเมืองดีสักครั้ง โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ ให้จำเลยที่ ๓ ลงพิมพ์คำพิพากษาบางส่วนในหนังสือพิมพ์พิมพ์ไทยรายวันติดต่อกัน ๓ วัน โดยจำเลยที่ ๓ เป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ค่าช้ออื่นนอกจากนี้ให้ยก นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

Hyperinflation : สถานะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง

วิจิตา ศิริยุทธวัฒนา*

สวัสดีค่ะท่านผู้อ่านทุกท่าน ในช่วงนี้ข้าพเจ้าทราบเรื่องสถานะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง (Hyperinflation) ในบางประเทศมาให้เห็นตากันอยู่เนือง ๆ เช่น เหตุการณ์เงินเฟ้อ (inflation) และการอ่อนตัวของ ค่าเงิน (depreciation) ในประเทศตุรกี ค่าเงินสกุลลีรา (Lira) ได้ลดลงถึง ๔๐ เปอร์เซ็นต์ เมื่อย้อนไปเทียบกับช่วงต้นปีนี้ และเหตุการณ์เงินเฟ้อรุนแรงในประเทศเวเนซุเอลาทำให้ธนาคารกลาง (Venezuelan Central bank) แห่งเวเนซุเอลาออกธนบัตรสกุลเงินโบลิบาร์ (Bolivar) ใหม่ ชื่อว่า Sovereign Bolivar และเริ่มนำเข้าสู่ระบบตลาดแล้วเมื่อ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ โดยธนบัตรเงินสกุล โบลิบาร์ใหม่นี้ จะมีการตัดจำนวนเลขศูนย์ลง ๕ ตำแหน่ง (slashing five zeroes) นั่นคือธนบัตรใหม่ ๑ โบลิบาร์ มีค่าเท่ากับ ๑๐๐,๐๐๐ โบลิบาร์ของธนบัตรเก่า โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF คาดการณ์ว่าค่าเงินเฟ้อของเวเนซุเอลาอาจพุ่งทะยานถึง ๑ ล้านเปอร์เซ็นต์ในสิ้นปี ค.ศ. ๒๐๑๘ (The International Monetary Fund (IMF) predicting inflation could rise to one million percent by the end of 2018.) วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (economic crisis) ดังกล่าวส่งผลให้ประชากรชาวเวเนซุเอลาอพยพไปยังประเทศเพื่อน

บ้าน (neighboring countries) เช่น ประเทศ โคลัมเบีย และบราซิลจำนวนมาก เนื่องจากการขาดแคลน (shortage) อาหาร ยา และสิ่งของพื้นฐานต่าง ๆ (basic supplies) เรียกได้ว่าเงินที่เก็บทั้งชีวิตได้ลดค่าลงอย่างมากจนอาจเพียงพอให้ซื้ออาหารประทังชีวิตได้ไม่กี่มื้อเท่านั้น

แต่ท่านผู้อ่านทราบหรือไม่ว่าเหตุการณ์เงินเฟ้ออย่างรุนแรงนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ หากแต่เคยเกิดขึ้นแล้วในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑

ในปี ค.ศ. ๑๙๑๙ หลังจากประเทศเยอรมนีพ่ายแพ้ (defeated) ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ และถูกเรียกร้องให้จ่ายค่าปฏิกรรมสงคราม (reparation) ตามสนธิสัญญาแวร์ซาย (The treaty of Versailles) ถึง ๒๖๙ ล้านล้านมาร์คทองคำ (269 billion gold Mark) ประเทศเยอรมนีได้จ่ายค่าปฏิกรรมบางส่วนด้วยทองคำ และกลายเป็นหนี้สินอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปริมาณทองคำในประเทศลดลงอย่างมาก และมีการพิมพ์ธนบัตรเข้าสู่ตลาดจำนวนมากโดยไม่มีสินทรัพย์อ้างอิง

ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๙๒ ถึง ๑๙๒๕ จากปริมาณธนบัตรที่เข้าสู่ตลาดจำนวนมาก ทำให้ค่าเงินลดลงอย่างมหาศาล ราคาของอาหารและสิ่งต่าง ๆ ทะยานขึ้นหลายเท่าตัว คนงานพบว่าค่าแรงของตนไม่เพียงพอใน

* อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานต่างประเทศ, LL.M. University of California, Berkeley, LL.M. Cornell University, นักเรียนรู้บาลตามความต้องการของสำนักงานอัยการสูงสุด

การซื้อของจึงเกิดการจลาจลประท้วงหยุดงาน (strike) ทำให้กำลังการผลิตหยุดชะงัก สินค้าและอาหารซึ่งขาดแคลนอยู่แล้วเนื่องจากสงคราม ยิ่งหายากและแพงขึ้นไปอีก

ในช่วงฤดูใบไม้ร่วงของปี ค.ศ. ๑๙๒๓ ขนปังเพียงแถวเดียวมีราคาถึง ๒ แสนล้านมาร์ค (By the autumn of 1923 a loaf of bread cost 200,000,000,000 marks) เมื่อดูจากภาพในประวัติศาสตร์จะเห็นว่าในการซื้อของต้องขนเงินไปเป็นตะกร้า เงินมาร์คในขณะนั้นกลายเป็นเงินเศษกระดาษ (paper money) และเกษตรกรปฏิเสธที่จะส่งสินค้าหากไม่ได้รับการชำระเป็นเงินสกุลต่างประเทศ (farmers resisted supplying food to the stores unless they were paid by foreign)

เหตุการณ์จลาจลทางเศรษฐกิจและการเมือง (economic and political turmoil) นี้เอง ที่ทำให้พรรคนาซี (Nazi) ได้เข้าไปมีบทบาทในเยอรมนี และนำพาโลกไปสู่ประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในเวลาต่อมา

เยอรมนีได้แก้ไขปัญหาเงินเฟ้อรุนแรงได้ โดยการออกเงินตราสกุล Rentenmark ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๒๓ ซึ่งมีการผูกกับมูลค่าทองคำ (tied to the value of gold) และสนับสนุนโดยการจำนองที่ดินในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม (backed by mortgages on agricultural and industrial land) โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนที่ ๔.๒ Rentenmarks ต่อ ๑ US dollar ซึ่งในปีต่อมาได้ถูกแทนที่ด้วยเงินตราสกุล Reichsmark

สำหรับค่าปฏิกรรมสงครามตามสนธิสัญญาแวร์ซายส์เยอรมนีได้ชำระหมดสิ้น เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๑๐ ใช้เวลาทั้งหมดถึง ๘๒ ปี ในการปลดหนี้

อ้างอิง

<https://thaipublica.org/2018/08/pipat-56/>

<https://www.aljazeera.com/news/2018/08/venezuela-rolls-currency-rampant-hyperinflation-180820143212003.html>

<https://www.ukessays.com/essays/economics/inflation-and-hyperinflation-after-world-war-1-economics-essay.php>

<https://phorbangerman.com/2017/05/30/%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%A4%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%A0%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%87%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%9F%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87/>

<https://abcnews.go.com/International/germany-makes-final-reparation-payments-world-war/story?id=11755920>

<https://www.theholocaustexplained.org/the-nazi-rise-to-power/economic-issues/economic-effects-of-the-treaty-of-versailles/>

<https://inkspire.org/post/hyperinflation-in-post-world-war-i-germany/-KpcKyYEAtaERskm6s1i>

<https://mashable.com/2016/07/27/german-hyperinflation/#xDXrzSUczsqP>

ข้อสอบพร้อมรศคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ
ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๙

วิชากฎหมายพยานหลักฐาน กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ
กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีความอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและ
ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค กฎหมายล้มละลาย หรือ
กฎหมายภาษีอากร หรือกฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ
วันอาทิตย์ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐

คำถาม ๘ ข้อรวม ๘๐ คะแนนเวลาตอบ ๓ ชั่วโมง ๒๐ นาที (๑๔.๐๐ - ๑๗.๒๐ นาฬิกา)

ต่อจากฉบับที่แล้ว

ให้ยกเหตุผลประกอบคำตอบด้วย

ข้อ ๑ ร้อยตำรวจเอกแดงจับกุมนายจอห์น ผู้ต้องหาชาว
อังกฤษ ตามหมายจับ ข้อหาชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่
ความตาย ซึ่งมีโทษประหารชีวิต นายจอห์นพูดภาษาไทยไม่ได้
จึงร้องขอให้นายเขียวเป็นล่ามแปลและขอให้นายขาวเป็น
ทนายความร่วมฟังการให้ถ้อยคำขึ้นจับกุม แต่ร้อยตำรวจเอก
แดงซึ่งพูดภาษาอังกฤษได้ไม่ดำเนินการให้และเป็นล่ามเอง
พร้อมกับแจ้งข้อเท็จจริง ข้อหา แจ้งสิทธิต่าง ๆ ครบถ้วนตาม
กฎหมาย และแจ้งด้วยว่า ถ้อยคำของนายจอห์นในชั้นจับกุม
ใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีชั้นศาลได้ นายจอห์น
ไม่ยอมให้การ เพราะยังไม่มีทนายความ ร้อยตำรวจเอกแดงจึง
บอกนายจอห์นให้การอย่างไรก็ได้ หากร่วมมือจะให้พนักงาน
สอบสวนพิจารณาเรื่องประกันตัว นายจอห์นจึงให้การว่า ได้ใช้
อาวุธปืนยิงนายโทนตาย แต่เป็นเพราะนายโทนผู้ตายหาเรื่อง
และใช้อาวุธปืนยิงตนก่อน ส่วนบัตรประจำตัวประชาชนและ
โทรศัพท์มือถือของนายโทนตกอยู่ที่พื้น ไม่ทราบว่ามีใครเอาไป
ร้อยตำรวจเอกแดงจึงพูดว่า หากพูดความจริงจะกันไว้เป็น
พยาน นายจอห์นจึงให้การว่า ตนเองเป็นผู้เอาบัตรประจำตัว
ประชาชนของนายโทนผู้ตายไปทิ้งแม่น้ำ ส่วนโทรศัพท์มือถือ
ของนายโทนผู้ตายได้นำไปขายให้นายดำ ร้อยตำรวจเอกแดง
จึงนำนายจอห์นไปที่บ้านของนายดำ แต่ไม่พบนายดำ จึงหลอก
มารดาของนายดำซึ่งอยู่บ้านเดียวกันว่า นายดำให้มาเอา
โทรศัพท์มือถือ มารดาของนายดำหลงเชื่อจึงให้ร้อยตำรวจเอก
แดงเข้าไปในบ้าน ร้อยตำรวจเอกแดงหยิบเอาโทรศัพท์มือถือ
ของนายโทนผู้ตายที่อยู่ในบ้านของนายดำไปเป็นของกลาง
นำตัวนายจอห์นพร้อมโทรศัพท์มือถือของกลางและบันทึก
จับกุมส่งมอบให้ร้อยตำรวจเอกเหลือง พนักงานสอบสวน
ดำเนินคดี ต่อมานายชายรับเป็นทนายความให้นายจอห์น
ซึ่งนายขาวและนายจอห์นตกลงให้ร้อยตำรวจเอกเหลือง
พนักงานสอบสวนซึ่งรู้จักนายขาวและนายจอห์น เป็นล่ามแปล
ร้อยตำรวจเอกเหลืองรับเป็นล่ามให้และได้แจ้งข้อเท็จจริง
ข้อหา และสิทธิต่าง ๆ แก่นายจอห์นครบถ้วน นายจอห์นให้การ
เช่นเดียวกับที่ให้การในชั้นจับกุม ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม
นายดำได้ ชั้นสอบสวนนายดำให้การปฏิเสธ พนักงานอัยการ
ได้มีคำสั่งฟ้องและยื่นฟ้องนายจอห์น และนายดำ เป็นจำเลยที่
๑ และจำเลยที่ ๒ ต่อศาลตามลำดับ

ให้วินิจฉัยว่า

- (ก) คำให้การของนายจอห์น ในชั้นจับกุม รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ เพียงใด
- (ข) คำให้การของนายจอห์น ในชั้นสอบสวน รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ เพียงใด
- (ค) โทรศัพท์มือถือของกลาง รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ เพียงใด

รศคำตอบ

(ก) การที่นายจอห์นให้การในชั้นจับกุมโดยที่ร้อย
ตำรวจเอกแดง ผู้จับกุมมิได้จัดหาล่ามและทนายความให้นาย
จอห์นนั้น เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
๑๓ บัญญัติให้ต้องจัดหาล่ามให้ผู้ต้องหาเฉพาะในชั้นสอบสวน
แต่ไม่ได้ให้จัดหาล่ามในชั้นจับกุมด้วย และแม้ความผิดที่นาย
จอห์นถูกกล่าวหาในชั้นนี้มีอัตราโทษประหารชีวิตแต่เนื่องจากใน
การจับมาตรา ๘๓ กำหนดให้ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษา
ทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเท่านั้น โดยไม่ได้
กำหนดให้ผู้จับกุมต้องจัดหาทนายความให้ก่อนถามคำให้การ
ดังเช่นในชั้นสอบสวนตามมาตรา ๑๓๔/๑ แม้ร้อยตำรวจเอก
แดงพูดว่า หากร่วมมือจะให้พนักงานสอบสวนพิจารณาเรื่อง
ประกันตัวที่นายจอห์นให้การก็ตาม แต่คำพูดของร้อยตำรวจ
เอกแดงก็มีใ้การจงใจ ข่มขู่ หลอกลวง หรือให้สัญญาตาม
มาตรา ๒๒๖ แต่ประการใด ถ้อยคำของนายจอห์นในชั้นจับกุม
ที่ให้การว่าได้ใช้อาวุธปืนยิงนายโทนผู้ตายแต่เป็นเพราะนาย
โทนผู้ตายหาเรื่องและใช้อาวุธปืนยิงตนก่อน ซึ่งเป็นคำให้การ
ปฏิเสธ มิใช่คำรับสารภาพของผู้ถูกจับดังกล่าวจึงรับฟังเป็น
พยานหลักฐานได้

ส่วนคำให้การของนายจอห์นในชั้นจับกุมที่ว่าได้หยิบเอา
บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ตายไปทิ้งแม่น้ำและเอาโทรศัพท์
มือถือของผู้ตายไปขายให้นายดำนั้น เป็นคำรับสารภาพของผู้
ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิด จึงห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลัก
ฐานในการพิสูจน์ความผิดของนายจอห์นตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔ วรรคสี่ ทั้งถ้อยคำดังกล่าว
ยังเกิดจากการที่ร้อยตำรวจเอกแดง ผู้จับกุมให้สัญญาว่าจะกัน
นายจอห์นไว้เป็นพยานไม่ดำเนินคดีเกี่ยวกับทรัพย์ จึงเป็น
ถ้อยคำที่ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจในการให้ถ้อยคำ จึงรับฟัง

เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของนายดำไม่ได้ตาม มาตรา ๒๒๖

(ข) ในชั้นสอบสวน แม้นายจอห์น ผู้ต้องหาและ ทนายความตกลงยินยอมให้ร้อยตำรวจเอกเหลืองพนักงาน สอบสวน เป็นล่ามให้นายจอห์นเอง แต่ประมวลกฎหมายวิธี พิิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓ วรรคสอง กำหนดว่าหากผู้ ต้องหาไม่เข้าใจภาษาไทยและไม่มีล่าม ให้พนักงานสอบสวน จัดล่ามให้โดยมิชักช้า ซึ่งล่ามจะต้องเป็นบุคคลอื่นที่มีใช้ พนักงานสอบสวน ดังนั้น จึงถือว่านายจอห์นไม่มีล่ามในชั้น สอบสวน คำให้การของนายจอห์นในชั้นสอบสวน จึงรับฟังเป็น พยานหลักฐานไม่ได้

(ค) เมื่อโทรศัพท์มือถือของกลางเป็นพยานหลักฐานที่ ได้มาจากการค้นที่ไม่ชอบเนื่องจากไม่มีหมายค้นและการที่ มารดานายดำยินยอมให้ร้อยตำรวจเอกแดงเข้ามาในบ้านนั้น ก็เนื่องจากหลงเชื่อร้อยตำรวจเอกแดงว่านายดำให้มาเอา โทรศัพท์มือถือ จึงถือไม่ได้ว่ามารดานายดำยินยอมหรืออนุญาต ให้ร้อยตำรวจเอกแดงเข้ามาในบ้าน ดังนั้น จึงห้ามมิให้ศาลรับ ฟังโทรศัพท์มือถือของกลางเป็นพยานหลักฐาน เว้นแต่การรับ ฟังพยานหลักฐานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ธุรกรรมมากกว่าผลเสียอันเกิดจากผลกระทบต่อมาตรฐานของ ระบบงานยุติธรรมทางอาญา หรือสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของ ประชาชน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๑

ข้อ ๒ โจทก์ฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่ดินที่เช่าอ้างว่า สิ้นสุดระยะเวลาเช่าตามสัญญาแล้วตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ และเรียกค่าเสียหายในอัตราเดียวกับค่าเช่าเป็นเงิน เดือนละ ๕๐,๐๐๐ บาท จนกว่าจำเลยจะออกไปจากที่ดินที่เช่า จำเลยให้การว่าระยะเวลาตามสัญญาเช่ายังไม่สิ้นสุด ศาลชั้น ดั้งคดีสองสถานและนัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นัดสืบพยานจำเลยในวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ต่อมาวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โจทก์ยื่นคำร้อง ขอส่งบันทึกถ้อยคำของตนแทนการซักถามและได้ส่งสำเนา บันทึกถ้อยคำต่อศาลพร้อมสำเนาให้จำเลยในวันเดียวกันนั้น ในวันนัดสืบพยานโจทก์ ทนายโจทก์นำโจทก์ขึ้นเบิกความ รับรองบันทึกถ้อยคำต่อศาลและขออนุญาตซักถามเพิ่มเติม จำเลยโต้แย้งว่าทนายโจทก์จะซักถามโจทก์เพิ่มเติมได้ต่อเมื่อ โจทก์ได้ตอบคำถามค้านและคำถามตั้งแล้ว และประเด็นที่ ทนายโจทก์จะซักถามเพิ่มเติมนั้นต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มา จากบันทึกถ้อยคำพยานจำเลยซึ่งส่งต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ หากศาลอนุญาต จะทำให้จำเลยเสีย เปรียบ ศาลอนุญาตให้ทนายโจทก์ซักถามเพิ่มเติมได้ จำเลยได้นำหนังสือที่โจทก์มีถึงจำเลยมาประกอบการถามค้านโจทก์ว่า โจทก์ตกลงให้จำเลยเช่าที่ดินต่อไปได้อีกหนึ่งปีนับแต่สิ้นสุด ระยะเวลาตามสัญญาเช่าที่ฟ้องโจทก์โต้แย้งว่าหนังสือฉบับ ดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของจำเลยโดยจำเลยทราบตัวว่า

เป็นเอกสารสำคัญที่จะต้องนำมาแสดงต่อศาล การที่จำเลยไม่ ยื่นบัญชีระบุพยานและไม่ได้ส่งสำเนาเอกสารให้โจทก์ภายใน ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดจึงเป็นการมีเจตนาเอาเปรียบ โจทก์ในทางคดี ศาลจึงไม่สามารถรับฟังเอกสารดังกล่าวได้

ให้วินิจฉัยว่า ข้อโต้แย้งของโจทก์และจำเลยฟังขึ้นหรือไม่

รับคำตอบ

แม้โจทก์จะเสนอบันทึกถ้อยคำของตนแทนการซักถาม แล้ว แต่ในวันสืบพยานโจทก์ โจทก์ยังต้องมาศาลเพื่อเบิกความ ต่อศาลด้วย ซึ่งทนายโจทก์มีสิทธิซักถามโจทก์เพิ่มเติมจาก บันทึกถ้อยคำของโจทก์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๑๒๐/๑ วรรคสาม มิใช่กรณีการขออนุญาต เพื่อซักถามพยานภายหลังที่พยานตอบคำถามค้านและคำถาม ตั้งตามมาตรา ๑๑๗ วรรคสี่ และแม้ประเด็นที่ทนายโจทก์จะ ซักถามเพิ่มเติมจะเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากบันทึกถ้อยคำ พยานจำเลยซึ่งส่งต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังที่โจทก์ได้ส่งสำเนาทันทีถ้อยคำของตนต่อ ศาลแล้วก็ตาม แต่จำเลยก็สามารถถามค้านโจทก์ในประเด็นดัง กล่าวได้ และทนายโจทก์ก็สามารถถามค้านจำเลยในประเด็น ดังกล่าวในขณะที่จำเลยเบิกความได้เช่นกันการที่โจทก์จะเบิก ความตอบคำถามเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวจึงไม่ทำให้ จำเลยเสียเปรียบแต่อย่างใด ข้อโต้แย้งของจำเลยจึงฟังไม่ขึ้น

แม้จำเลยจะมีได้ยื่นบัญชีระบุพยานอ้างอิงหนังสือที่โจทก์ มีถึงจำเลยและมีได้ส่งสำเนาหนังสือฉบับดังกล่าวให้โจทก์ อันเป็นการฝ่าฝืนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๘ และมาตรา ๙๐ ก็ตาม แต่ปรากฏว่าจำเลยได้ใช้ สำเนาหนังสือฉบับดังกล่าวในการถามค้านโจทก์ซึ่งอ้างตนเอง เบิกความเป็นพยานปากแรก โจทก์ย่อมมีโอกาสที่จะนำพยาน หลักฐานอื่นมาหักล้างข้อเท็จจริงตามสำเนาหนังสือฉบับดัง กล่าวหรือเบิกความโต้แย้งเอกสารดังกล่าวได้ ประกอบกับ โจทก์มิได้คัดค้านข้อความในหนังสือฉบับดังกล่าวว่าไม่ถูกต้อง คงคัดค้านเพียงว่าหนังสือฉบับดังกล่าวอยู่ในความครอบครอง ของจำเลย แต่จำเลยไม่ส่งสำเนาเอกสารให้โจทก์ภายในเวลาที่ กฎหมายกำหนดเท่านั้น แต่โดยที่หนังสือฉบับดังกล่าวเป็น หนังสือที่โจทก์มีถึงจำเลย โจทก์ย่อมทราบที่อยู่แล้วถึงความมี อยู่และความถูกต้องของข้อความแห่งเอกสารนั้น จำเลยจึงไม่ ต้องส่งสำเนาหนังสือฉบับดังกล่าวให้โจทก์ตามมาตรา ๙๐ วรรคสาม (๑) การที่จำเลยไม่ส่งสำเนาหนังสือฉบับดังกล่าวให้ โจทก์จึงไม่ทำให้โจทก์เสียเปรียบแต่อย่างใด นอกจากนั้น เมื่อ หนังสือที่จำเลยนำมาถามค้านโจทก์มีข้อความว่าโจทก์ตกลง ให้จำเลยเช่าที่ดินต่อไปได้อีกหนึ่งปีนับแต่สิ้นสุดระยะเวลาตาม สัญญาเช่าที่ฟ้อง หนังสือฉบับดังกล่าวจึงเป็นพยานหลักฐาน สำคัญซึ่งเกี่ยวกับประเด็นข้อสำคัญในคดี อันเป็นข้อที่ทำให้แพ้ ชนะในระหว่างคู่ความ ศาลมีอำนาจที่จะรับฟังหนังสือฉบับ ดังกล่าวได้ตามมาตรา ๘๗ (๒) ข้อโต้แย้งของโจทก์จึงฟังไม่ขึ้น

มุมมองข่าว

สวัสดิ์ศรีครบ

สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

สัทยา อรุณธำรี*

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
ผ้าพระกฐินให้เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามที่ขอพระราชทานเพื่อน้อมนำไปถวายพระสงฆ์
จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ วัดศรีฐานาธิษฐานราชวรวิหาร แขวงคลองซึกพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เวลา ๑๔.๐๐ น. จึงขอเชิญชวนอาจารย์ผู้บรรยาย นักศึกษา สมาชิกจุลสารฯ
พนักงานเนติบัณฑิตยสภา ฯลฯ ตลอดจนผู้มีจิตศรัทธาทุกท่านร่วมเป็นเกียรติในพิธีฯ ตามวันและเวลาสถานที่
ดังกล่าวครับ

ทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย ประจำปี ๒๕๖๑

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ เปิดรับสมัครนักศึกษากฎหมายและผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย
ของไทยสอบแข่งขันรับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย (Bajrakitiyabha Fund for Legal Education)
เพื่อไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยคอร์เนล ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน ๑ ทุน **รับสมัคร**
ตั้งแต่วันนี้จนถึงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ ดูรายละเอียดคุณสมบัติเพิ่มเติมได้ที่ www.thethaibar.or.th
หรือสอบถามเพิ่มเติมที่ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ กิด ๓ ต่อ ๑๐๑, ๒๑๗

แผนกหนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาและวารสาร

รายการหนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาและนิตยสารบทบัญญัติที่ตีพิมพ์ออกเผยแพร่ล่าสุด สามารถรับได้ที่
แผนกหนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาและวารสาร ดังนี้ครับ

- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๕๒ ตอน ๑ - สารบาญ
- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๕๓ ตอน ๑ - สารบาญ
- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๕๔ ตอน ๑ - สารบาญ
- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๕๕ ตอน ๑ - สารบาญ
- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๕๖ ตอน ๑ - สารบาญ
- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๕๗ ตอน ๑ - สารบาญ
- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๕๘ ตอน ๑ - สารบาญ
- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๕๙ ตอน ๑ - สารบาญ
- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๖๐ ตอน ๑ - ๑๐
- หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกาปี ๒๕๖๑ ตอน ๑ - ๒
- นิตยสารบทบัญญัติ ปี ๒๕๕๙ ตอน ๑ - ๔
- นิตยสารบทบัญญัติ ปี ๒๕๖๐ ตอน ๑ - ๔
- นิตยสารบทบัญญัติ ปี ๒๕๖๑ ตอน ๑

* กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ, กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, กรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์
เนติบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการวิชาการ, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตฯ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา ภาค ๑ - ๒ (ภาคปกติ) สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
น.บ. (เกียรตินิยม), น.บ.ท., น.ม., นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานิติศาสตร์ (มหาวิทยาลัยทักษิณ)

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

เปิดการอบรมเทคนิคการเขียนตอบปัญหากฎหมายสารบัญญัติ

ดร.กนก จุลมนต์ รองเลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา กล่าวเปิดการอบรมเทคนิคการเขียนตอบปัญหากฎหมายสารบัญญัติ ณ ห้องรพีพัฒน์ศักดิ์ ชั้น ๓ อาคารสถานศึกษาและฝึกอบรมเนติบัณฑิตยสภา ในวันเสาร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทราบหลักการเขียนตอบปัญหากฎหมายในระดับเนติบัณฑิต อันจะเป็นการส่งเสริมให้ความรู้ด้านการศึกษานิติศาสตร์และสร้างความชำนาญในการประกอบวิชาชีพกฎหมายให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

เปิดการอบรมทางด้านวิชาการ

ว่าที่พันตรีสมบัติ วงศ์กำแหง ประธานอนุกรรมการบริหารสำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา กล่าวเปิดการอบรมทางด้านวิชาการให้ทนายความอาสาและผู้ปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย หัวข้อเรื่อง “การบังคับคดีตามกฎหมายใหม่ (ภาคต่อ) และกฎหมายล้มละลาย” ณ ห้องรพีพัฒน์ศักดิ์ ชั้น ๓ อาคารสถานศึกษาและฝึกอบรมเนติบัณฑิตยสภา ในวันเสาร์ที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรของสำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

บรรณาธิการแฉลอม

เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ปวงข้าพระพุทธเจ้า กองบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและคณะ ขออ้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ และขอเชิญชวนทุกท่านมุ่งมั่นทำความดี น้อมนำแนวทางตามพระราชดำริต่าง ๆ ของพระองค์ท่านมาประพฤติปฏิบัติ เพื่อความสุขในชีวิตและความเจริญก้าวหน้าแก่สังคมไทย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐิน ให้เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามที่ขอพระราชทานเพื่อไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ วัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหาร แขวงคลองซ่งพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา ในนามของกองบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาขอเรียนเชิญผู้มีจิตศรัทธาท่านทุกท่านเข้าร่วม เป็นเกียรติในพิธีร่วมอนุโมทนาในกุศลครั้งนี้ตามวันและเวลาดังกล่าว ในโอกาสนี้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงดลบันดาลให้ทุกท่านที่บำเพ็ญกุศลร่วมกันประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดกาลนานเทอญ

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “วัดรัชฎาธิษฐานราชวรวิหาร” โดย กฤษฏา บุญยสมิต และ วาสนา เกตุแห่ง, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “จดทะเบียนสมรสซ้อน” โดย พอชื่น พรหมโชติชัย กล่าวถึง หน่วยงาน ง. ขอหากรณีบุคคลจดทะเบียนสมรสซ้อน ความเป็นโมฆะของการสมรสตามข้อเท็จจริงฯ ต้องพิจารณาพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติ บรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น หรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓) ฯลฯ, บทความ คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “หมิ่นประมาท” โดย ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง กล่าวถึง ประเด็นปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท จากคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๑๐๖/๒๕๕๖, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๙/๒๕๖๐” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ และ มนต์ชัย ชนินทรลีลา กล่าวถึง เจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์อาจไม่ต้องรับผิดชอบหมิ่นประมาท แต่ต้องรับผิดชอบตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “Hyperinflation: สภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง” โดย วิชิตา ศิริฤทธิ์วัฒนา โปรดติดตาม, ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๙ วิชากฎหมายพยานหลักฐาน กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายองค์การอัยการและพนักงานอัยการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีความอาญาในศาลแขวงหรือกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค ฯลฯ ข้อ ๑ - ๒ ปิดท้ายด้วย “มุขขำ” โดย สัตยา อรุณธารี

พบกันใหม่เดือนพฤศจิกายน

ศิริอร เทชะบำรุง มณีสินธุ์

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ใ้แบบจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒-๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

พิมพ์ที่ : บริษัท กรุงเทพ พิมพ์ลิขิต จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐